

УДК 821.162.1.0

Літературна спадщина Яна Каспровича в рецепції
Івана Франка

Савчук (Урсу) Г. Ю.

Інститут філології Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

У статті йдеться про творчість Яна Каспровича, розглянуті знакові події його літературного шляху, відзначені напрацювання поета-перекладача дотичні з франківськими розвідками в царині “сонетярства”. Проаналізовано літературну спадщину Я. Каспровича в рецепції І. Франка.

Ключові слова: І. Франко, Я. Каспрович, світогляд, “сонетярство”, творчість.

Передмовою до моєї статті є розвідка Валерія Корнійчука «Перехресні стежки Івана Франка і Яна Каспровича (типологія творчості)», де він влучно визначив літературну систему координат в, якій перебували І.Франко і Я.Каспрович: «В історію українсько-польських культурних взаємин органічно вплелися «перехресні стежки» Тараса Шевченка та Броніслава Залеського і Сигизмунда Сераковського, Пантелеймона Куліша і Міхала Грабовського, Павла Грабовського і Броніслава Сорошевського. Безперечно, у цей типологічний ряд можна поставити імена Івана Франка і Яна Каспровича, стосунки яких виходили за межі звичайної приязні. Це була унікально близька за своєю долею, світобаченням, естетичною свідомістю мистецька пара, що репрезентувала нові обрії у літературах обох слов'янських народів. «Цілий ряд фактів з їхнього життя, - підкреслював В. Щурат, - вабить до того, щоб їх порівнювати між собою» [1, с.345]. Справді, обидва письменники вийшли з «хлопського загону», у молоді літа захоплювалися соціалістичною доктриною, щиро повірили у новітнє «царство боже», перекладали Капітал Маркса, знаходили одностайців у «проскрибованих» товариствах «Друга» і «Пацифіка», а за політичні переконання зазнавали тюремних переслідувань. Обом їм довелося власними силами вибиратися з соціального дна, закінчувати перервані університетські студії, а згодом й досягати докторських ступенів. Тож «*nic dziwnego, - як відзначає М. Купльовський, - że analogiczne regypetie życiowe podczas przypadkowego spotkania stają się początkiem ich zbliżenia nie tylko towarzyskiego, ale i twórczego*» [2, с.18]. Саме тому, напередодні святкування дня народження «титана праці» - Івана Франка, варто відзначити його постать на тлі взаємозбагачення українсько-польських взаємин на зламі століть. Постать Я.Каспровича стала «повштовхом до дії, бажанням додати міцності, духу, сили в мистецтві, енергії в житті», а особистість І.Франка підкреслював Г.Конрад є багатокультурною: «Франко працював ціле життя в етногенезі, де перехрещувалися, проникали і взаємно збагачувалися паростки культури польської, української і європейської. Таке становище спричинило в ньому переконання, що елементи національні і інтернаціональні не мають між собою суперечностей» [3, с.8]. *Мета статті* – проаналізувати літературну спадщину Я. Каспровича в рецепції І. Франка.

Отже, особистості Івана Франка та Яна Каспровича у світогляді осучаснення польсько-українських відносин є цікавим явищем в літературознавстві. Вивчення творчості польського поета – крізь призму світобачення Івана Франка є актуальним і сьогодні, бо дозволить збагатити новими дослідженнями літературну спадщину Я.Каспровича від символіки в поезії романтизму до еволюції різних літературних течій. Сучасники називали Я.Каспровича наступною сінтагмою понять: «співцем пригноблених та неїмущих», «селянським богатирем» та «поетом сумління» [4, с.7].

Ян Каспрович і Іван Франко – унікально близька за своєю долею, світобаченням, естетичною свідомістю мистецька пара, що репрезентувала нові обрії у літературах обох слов'янських народів. Важко уявити собі культурне та громадське життя літературної Галичини, саме Львову кінця ХІХ століття без згадки про діяльність перекладача, поета, літературознавця та драматурга Яна Каспровича.

Починаючи з 1888 р. він постійно присутній в культурному житті міста: спочатку як перекладач, журналіст, потім, як професор кафедри порівняльного літературознавства, а в 1921 р. вже як ректор Львівського університету. Свідомою вагомою ролі письменника в літературі свого часу стала увага до його творчості відомої особистості – І.Франка. До речі, саме творча спадщина Яна Каспровича відображена в багатьох рецензіях, статтях та критичних працях Івана Франка.

У січні 1889 р. на запрошення видавця газети «Кур'єру Львівського» Б.Вислоуха Ян Каспрович переїжджає до Львова, де в редакції часопису вперше відбулась зустріч з Іваном Франком, який вже другу зиму підробляв у сусідів.

В той час, як відзначав І.Франко «польська поезія знаходиться на роздоріжжі», «шляхетська стихія відходила у минуле з недовірою до народу вважаючи його зборищем створинь темних і грязних», «відчувався подих нового світу – самобутнього, рідного і повного сил» [5, с.351].

Взаємна симпатія, що швидко виникла між письменниками, невдовзі переросла у щирі довголітню дружбу. Новий співробітник з «Молодої Польщі» в «Львівському кур'єрі» ввійшов до вузького кола найближчих друзів українського поета; мандрує з ним «піхотою» по приміських селах, відвідує родинне гніздо у Нагуєвичах, тримає до хреста його первістка Андрія, не раз згадує про свого приятеля у листах до нареченої Ядвіги Гансовської. Відчувши душевну спорідненість приятеля він надалі зазначив в одній із праць: «Зрозуміло, що дійсно народні мелодії можуть зазвучати в польській поезії, як і в іншій літературі, лише коли вони виростуть під християнським дахом. Нам здається, що саме Каспровича ми можемо привітати, як нову зірку, яка підноситься на горизонті польської літератури» [6, с.240].

Зазначається, що переклади Я.Каспровича, «плодовитого поета» (особливо із улюбленого їм Шеллі), з'явилися вже в тогочасних журналах, а також окремими виданнями, була видана збірка віршів «Бібліотекою Мрувки», та таким чином поет вже мав певну частину читачів.

Усі переклади Я.Каспровича більшою чи меншою мірою – варіанти його оригінальної творчості: вони доповнювали збірку або контрастувалися з нею. Ситуація керувала ним: динамізував переклад у момент, коли зміст надихав, підсилюючи слабкі сторони оригіналу. І навпаки, коли зміст не зворушував, його мова ставала канцелярською, з елементами сільської говірки. Щирості у творчості вдавати не міг. Не міг і привласнювати чужих думок. Якби був гнучкішим, не шанував понад усе авторство чужих думок, мав би значно менше недоліків. Ян Бергер, вважав, це своєрідним трагізмом Яна Каспровича. Мистецтво перекладу з віком шліфується, до вищих критеріїв художності. Наприклад, ранній переклад «Дона Карлоса» Шіллера перевершив досконалістю пізніші переклади. Загалом спостерігається неоднозначність в оцінці перекладів Яна Каспровича. Одні стверджують, що позиція його перекладів у польському літературознавстві стабільна, наводячи для прикладу

переклади П.Шеллі «Ода до Західного вітру», Д.Байрона «Чайльд Гарольд», переклади В.Шекспіра, Гете «Прометей», Ф.Шіллера «Дон Карлос», Ф.Ніцше «Ранкова зоря», які не мають у польській перекладній літературі кращих аналогів. Інші вважають, що його стилістичні манери, «разючі в оригінальній поезії», у перекладах перешкоджають набагато більше, ще й тому, що вживав їх, незважаючи на епоху та індивідуальність автора, що відповідність оригіналу повинна бути більшою, і переконують, що в основній масі його перекладацький спадок мертвий, тобто не використовується. Проте, всі однозначно визнають неоціненне значення перекладацької діяльності поета свого часу у представленні польському читачеві визначних явищ європейської літератури всіх часів і народів. Переклади Яна Каспровича потребують ще вникливого і документалізованого вивчення, аби бути належно оціненими. Все ж з особливим пафосом найвдаліше він переклав «Оду до Західного вітру» – це був дійсно автентичний Ф.Шеллі. І все ж пальму першості з поміж кращих Я.Каспрович віддавав Д.Байрону, дух якого, вважав був найдосконалішим і надто відрізнявся від середовища, призначеного йому творцем. Як зазначав І.Франко: «...для індивідуальної творчості поета відкривається широке поле, і ні про якийсь рабський переказ оригіналу не може бути й мови» [5, с.350].

Так, ще на шкільній лаві він написав перші вірші німецькою мовою. Серед перекладів, що збереглися, Й.В.Гете «Іфігенія в Тавриді», «Торкватто Тассо», фрагменти «Фауста», драма «Прометей», Ф.Шіллер «Розбійники», «Димитрій», Ф.Грільпарцер «Лихо брехунові», Ф.Хеббель «Гіг і його перстень» (фрагмент) та ін.

Коли на початку січня 1889 року приятель дебютував збіркою «Поезії», що вийшла у Львові, то І.Франко надрукував в «Kurjerze» простору рецензію і став одним із перших дослідників творчості свого польського побратима.

Поетична збірка вібрала в себе 125 віршів, об'єднаних в окремі тематичні цикли, з яких найбільш значним є цикл сонетів з «Хати». Навколо циклу розгорнулася дискусія в польській публіцистиці, а І.Франко, оцінюючи поетичний дебют Каспровича, наразі порівняв його з Т.Шевченком. Соціально-критична і, зокрема, селянська тема була однією з ведучих в творчості Я.Каспровича початку 90-х років. Вона повною мірою проявилася в поетичній збірці «З селянської ниви» і в драмі «Кінець світу».

З 1889 по 1900 рр. Я.Каспрович працював в редакції газети «Львівський кур'єр», яка була тісно пов'язана з демократичним рухом. В цей час він написав поему «Христос», яка пройнята бунтарським духом. Із-за своєї антиклерикальної спрямованості поема була вилучена і заборонена австрійською цензурою. У центрі поеми - конфлікт між Христом і Люцифером, які символізують в ідейній концепції твору добро і зло. «Пересказ таких мест, их модернизация, а чаще всего разбавление их водой, и «украшательство, без какой либо идеи», - так критично оцінює І.Франко біблійні мотиви приятеля [5, с.353].

Слід відзначити, що період праці поета в «Львівському кур'єрі» (1889-1900) приніс великі зміни в особисте життя так і у творчість. Після дебютованої збірки Я.Каспровича «Поезії», в 1888 році, почали з'являтися і інші його визначні праці: поема «Христос» (1890р.), «Кохання» (1895р.), «Куш дикої троянди» (1898р.), а також драма «Бунт Наполеона» (1899р.) та інші.

Вірші його пройняті тим духом ідеалізму, тим гарячим подихом до прогресу, любові і братерства, без котрих немає поезії в сучасному значенні слова: вони пройняті тим духом, якому властиво бути господарем у всій сучасній європейській поезії. З часом такі відгуки стануть ще гострішими, однак, Каспрович не гнівався за неї і розумів приятельську критику. «...цей облік, не монолітний, суттєво ще не достатньо сформований», «поет не зразу знайшов дорогу, найбільш вдалу його таланту», «...дорогу, котру він повинен пройти и залишити», «...романтичне ганчір'я..., як грубий анахронізм в поезії Каспровича» [5, с.357].

І.Франко констатує: «не сповнилися надії, як і дехто (і я в тім числі) покладав на Я.Каспровича, як на співака епопеї хлопського життя» [5, с.356].

Такі франківські роздуми про перший період поетичної діяльності Я.Каспровича.

Варто зазначити, що та світоглядна й духовна сув'язь, спорідненість життєвих колізій, близькість естетичних почуттів і емоцій проявилися насамперед у ліричній творчості, де помітні не тільки ідейно-тематичні паралелі, спільні мотиви, але й характерна типологія образного мислення, поетики обох письменників.

Натомість, бачимо, що Іван Франко намагається в своїх працях надати дружню оцінку творчій діяльності Яна Каспровича, як перекладача і оцінити «пробу пера» - поета, як критик.

«Молодечий романтизм» Яна Каспровича вже проявляється перших тенденційно закросних збірках «З вершин і низин» (1887) та «Поезії» (1889) виходять з одних і тих же ідеологічних, а зрештою й методологічних систем: соціальної утопії, селянського радикалізму, відкритого демократизму, позитивістської та реалістичної естетики з елементами натуралізму. Особливе місце в обох книгах займають цикли «Галицькі образки» і «Z chałury». Особливо високої художньої майстерності досягли поети в «сонетних» працях.

У семіотичному просторі збірки «З вершин і низин» І.Франко відводив особливу роль циклу «Тюремні сонети», розглядаючи їх як важливий складник цієї ліричної книги, в якій прагнув вивістити себе й увесь світ: поета-пророка, Спасителя, історичну і сучасну парадигму буття України з її проблемами, світовідчуттям, народністю, розмаїттям людських думок і почуттів. Його ліричні суб'єкти, виголошуючи монологи чи діалоги, розмірковують уголос, про складну реальність, погляди, «філософію серця».

В циклі «Тюремні сонети» (46 поезій), що був створений між 7 вересня і 4 жовтня 1889 року у львівській в'язниці – після третього арешту поета, обурений поет антигуманністю світу, надав пафосу тюремним сонетам, виразний публіцистичний та ліричний струмінь. І.Франко змальовує натуралістичні картини тюремного побуту, образи в'язнів та тюремників, що переростають в узагальнений образ поліційно-колоніальної «тюрми народів».

Польський же поет свої вірші написав у вроцлавській в'язниці, де перебував з вересня 1887 р. по травень 1888 р. за участь у соціалістичному русі німецької молоді і, відповідно, результатом його творчості стає також «сонетярство», що за І.Франком трактується: «... прямим результатом пробудження його самопізнання до поетичного становлення» [6, с.245].

Вже перший побіжний погляд на обидва цикли засвідчує їх генетичну спільність, аналогічність ліричного переживання. Цілком можливо, що саме вроцлавські невольничі сонети наштовхнули І.Франка на думку про власний, окреслений строгим контуром середньовічного канону, «тюремний щоденник».

Сонетні історії, Каспровича хоч і не творять єдиної сюжетної лінії, проте, зіткані з різних трагічних фактів, сплітаються в суцільний клубок людських змагань і трудів, документальну хроніку, переживань і пристрастей. Його персонажі «Z chałury» не відразу попадають в екстремальні ситуації, вони живуть ілюзіями, сподіваннями на кращі часи, однак сувора правда сільських буднів кидає їх у безжалісний вир безуспішної боротьби за існування. «Гинучий світ», приречений на вимирання, постає також зі сторінок інших циклів і збірок: «По селах», «До Бразилії», «Спомини», «Obrazki z natury», «Z chłopskiego zagonu», «Obrazy», gawędy, opowiadania. У тих моторошних documents humains (людських документах) з віддалених у просторі, але близьких спільною долею підгірських та куявських околиць проявляються схожі ситуації, сцени, аналогічні життєві випадки, подібні настрої, вчинки, віддзеркалюються «охилені, нужденні, голодні й холодні» постаті галицьких і познанських бідаків.

Обидва поети відчутно показали трагічну дисгармонію в житті людини і природи, людини і суспільства. Змальовуючи «своїх братів і свояків у селянському капкані», обидва поети видобувають з мистецької палітри чорно-білі барви, що задокументовують мовою віршів людську долю, страждання, злидні, безпросвітне горе, розпач і безнадію.

Невільничі сонети Я.Каспровича є більш суб'єктивні в моделюванні внутрішнього світу людини. Образ тюрми служить насамперед тлом, на якому відсвічуються особисті страждання поета-в'язня, який використовує подекуди і традиційну казематну атрибутику. Правда, у польському циклі відсутній єдиний авторський задум, а сценарій подій складається з окремих фрагментів ліричного переживання, тобто як такової цілісності твору немає. Однак, з таких еkleктичних уламків утворюється мозаїчна картина тюремного побуту, визріває образ нескореного людського духу. Тут художні перцепції обох письменників збігаються аж до прямих ремінісценцій, до ідентичного відчуття власної недолі.

Жорстоке, гноблिवе, негуманне ставлення до людини за ґратами лише озлоблює її, поглиблює антисуспільні настрої, спонукаючи до нових протиправних дій: «сеї шлях важкий - чи до добра прямує?».

Але найбільших мук в неволі зазнає гордий і незалежний дух ліричного героя: «неначе риба в сіті, мій вольний дух в тісних тих стінах б'ється». Виникає питання, отже хто винен у бунті поета-громадянина, переслідуванні його за вільнодумство, за політичні переконання? І.Франко і Я.Каспрович шукають відповіді у лукавстві та підступності системи, «що чоловіка пха на путь непутний». «Не в серці людським зло! А зла основа - Се глупота й то та міцна будова, що здвигнена людьми і їх же губить», - вважає герой «Тюремних сонетів».

Можливо, й тому загострене відчуття особистої й народної недолі сублимувалося саме у сонетних «щоденниках», які у 80-х роках стають, до речі, характерним явищем для підневільних слов'янських літератур.

Безперечно, новаторським була дискурсивна практика І.Франка та Я.Каспровича в жанрі сонету. Зокрема, органічно, з національним підтекстом, поезія мала класичну письмову форму, багатогранний зміст, вдосконалювалася канонічна сонетна строфа, вдосконалювалася витонченість сонета. Основна семантична ознака – орієнтація на взаємопроникнення «особистого» та «загального»; у цьому полягала незвичність сонетного ліризму побратимів. Але незважаючи на різножанрові структури – віршовані оповідання у І.Франка та сонети у Я.Каспровича їх поєднує новелістична напруга з обов'язковим драматичним кінцем.

І.Франко витворив власне українську модифікацію сонета, прикметну не формою, а змістовою наповненістю і реалістичністю поезики. Франковий сонет перекував сам місце і час творення поезії цього жанру.

Принагідно відзначити, що значне місце в творчості Я.Каспровича після 90-х знову зайняла перекладацька і літературно-критична діяльність. Він писав дослідження про польських поетів, робив численні переклади з англійської і античної поезії. Поетичну творчість Я.Каспровича «поронінського» періоду відкривають віршовані збірки «Балада про соняшник» (1908) і «Миті» (1911), філософсько-символічні роздуми поета над життям, а також імпресіоністське зображення картин природи.

Під час Першої світової війни, за зиму 1914-1915 років, переклав усього Еврипіда, хоч його ніхто не квапив. Цьому передували переклади 1904 року драми сатирів Еврипіда «Кіклоп», фрагменти Бакхіла і Гомера. Коли працював над творами Есхіла, обкладався англійськими, німецькими, французькими перекладами, не звертаючись до Есхіла в оригіналі. Жартуючи, називав Есхіла своїм ідолом, який охороняє його вночі, а вранці розповідає, як гарцюють на полицях книжки з його бібліотеки, і жаліється, що він відкладає переклади його творів задля написання власних.

У 1916 році з'явилася нова поетична збірка Я.Каспровича «Книга жебраків», яка стала видимою і популярною після «Гімнів» книгою поета. Ця збірка, передусім, знаменита тим, що тут Я.Каспрович знову обертається до мотивів своєї ранньої лірики і, таким чином, значною мірою відступає від штампів «младопольського» модернізму. Головними мотивами книги стали мотиви єднання людини з природою, дитячі спогади, а також трагічні мотиви, наявні враженнями Першої світової війни. Остання поетична збірка Я.Каспровича «Мій світ» вийшов в 1926 році. До нього увійшли вірші, стилізовані у дусі народних уральських пісень.

Погляд на життя в них свідомо обмежений поняттями і представленнями простих людей, жителів Татр. Поет розповідає про своєрідність побуту, звичаїв, обрядів і вірувань горців, використовуючи при цьому численні елементи гуральського фольклору і місцеві діалектні форми.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, потрібно віддати належне Я. Каспровичу – поету, драматургу, філософу, державному діячеві, а також оцінюємо Я. Каспровича – перекладача, котрий збагатив польську літературу перекладами творів різних епох, мов, стилів близько вісімдесяти авторів. Як перекладачем в освіті ним зацікавились передусім знавці-літератори зарубіжжя, коли він став відомим поетом, одним з «найталановитіших, таких, що справді вносять щось нове в польську поезію» [5, с.360].

У творчості письменника Іван Франко виділяв три фази: політико-філософську, реалістичну та неоромантично-католицьку. Критик зазначає, що прикмети кожної фази постійно присутні в творчості Яна Каспровича: «в кожній фазі якась одна прикмета розвивається вільніше і покриває собою, приглушує інші» [5, с.362].

Ян Каспрович прагнув пізнати і відтворити різні стилі, наснагу якому надали твори тих письменників, які «силою свого духу, своєї уяви, свого розуму змогли поріднитись з абсолютном, які своє мистецтво відокремили від того, що в житті є тимчасовим і випадковим, а натомість донести до сфери вічності».

«Репетиція бібліографії» - саме те видання, 1929 року, куди увійшов викладацький доробок і залишилось, як поетичний спадок поета – перекладача. Він надав своїм перекладам велике значення і убачав у перекладацькій діяльності просвітницьку місію. Таким чином, Ян Каспрович, віддавши «працю свого, тому простому народові» зобразив різку, документально достовірну поезію на селянські теми, зігріту теплим авторським чуттям, пропущену крізь призму особистої творчої індивідуальності, котра прозвучала як гнівне оскарження соціальної несправедливості, грізний протест на нелюдські, суспільні відносини.

Так, саме франківські розвідки найбільше розкрили творчість польського побратима та привели його світоглядну позицію до тих вершин розуміння і пізнання самого себе, залишили його в аналізі та критиці, що саме Ян Каспрович – людина часу, що дасть польській культурі «нове зарево на світанку» літературних злетів «молодої Польщі».

«Загальноновизнаними головними чинниками творчості є два елементи: емоції та інтелект, почуття і думки, серце і розум. Індивідуальність творця, його характер регулюють їх співдію, і саме гармонія цих двох починань, - тобто повне панування волі творця над якими дає твори, що стають класикою національної та світової культури, а творці – класиками» [7, с.110].

Яну Каспровичу це вдалося завдяки концентрації уваги на двох проблематичних елементах буття: якості асимільованих цінностей і способу їх асиміляції. Якщо для багатьох асиміляція означала стати жертвою впливу культури, то для Яна Каспровича такий екстенсивний характер культури був неприйнятним. Він протиставив йому інший – інтенсивний. Суб'єкт у своїй діяльності, на його думку, повинен керуватися в основному фундаментальним досвідом.

Ян Каспрович дійсно залишив в спадщині напрацювання з усіх літературних течій свого часу, збагатив польську літературу, і став надбанням світової класики.

В історії літератури Я.Каспрович залишається насамперед як поет, котрий проторував у польській поезії нові стежки, ввів нові мотиви, барви та близький до фольклору словник.

Майстер свого художнього слова, він вдався до найрізноманітніших поетичних форм і розмірів; розробив тонічне віршування, збагатив польський вірш виразністю, свободою поетичного висловлювання.

Його творчість на тлі кількох літературних поколінь, не випадково, стала живою ілюстрацією процесу розвитку польської літератури від постромантичних традицій, через непоетичну поезію позитивізму, натуралізму, аж до наростання символічних і експресіоністичних тенденцій.

Феноменальна особиста і творча співпраця І.Франка та Я.Каспровича на порозі віку служить яскравим прикладом цивілізованого співжиття наших народів. Обидва письменники стали предтечами нового мислення, нових традицій, нової епохи в духовній історії незалежної України і незалежної Польщі.

Список літератури

1. Щурат В. поезія зів'ялого листя // Вісник Львівського університету. Серія філологічна / Щурат В. – Львів, 2004.
2. М. Kuplowski, Iwan Franko jako krytyk literatury polskiej, Rzeszów, 1974.
3. Górski Konrad - Jan Kasprowicz studia / Górski Konrad, Państwowy Instytut Wydawniczy Kraków – 1977.
4. Корнійчук В., Іван Франко і Ян Каспрович / Корнійчук В., - Львів, 2001.
5. Франко І. Избранные сочинения пер. под ред. М. Ф. Рильского, т.5 / М.: -1951.
6. Франко І., Поезія Яна Каспровича в: Зібрання творів: у 50т., т.ХХVII – відгук на Рोजе та І.Я. Франко, Гинучому світові. Поезії Я. Каспровича / Франко І. – К.: 1986.
7. Berger Jan. Przekłady Kasprowicza.Cz.1: Poezja niemiecka / Berger Jan, Poznań: 1948.

Савчук (Урсу) А. Ю. Літературне насліддя Яна Каспровича в рецепції Івана Франко // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации» – 2012. – Т.25 (64). – № 4. Часть 1. - С.343-349.

В этой статье речь идет о творчестве Яна Каспровича, рассмотрены знаковые события его литературного пути, отмечены наработки поэта-переводчика сопрягающиеся с франковскими разведками в области "написания сонетов". Проанализировано литературное наследие Я. Каспровича в рецепции И. Франко.

Ключевые слова: *И. Франко, Я. Каспрович, мировоззрение, "написание сонетов", творчество.*

H. Savchuk (Ursu) literary heritage of Y. Kasprowycha in reception I .Franko // Uchenye zapiski Tavricheskogo Natsionalnogo Universiteta im. V.I. Vernadskogo. Series «Filology. Social communications». – 2012. – V.25 (64). – № 4. Part 1. – P. 343-349.

The article presents the works of Yan Kasprowych, considered landmark events of his literary path, marked achievements of the poet and translator of the tangent Frankivsk inquiry into "sonetyarstva". Analyzed literary heritage Y.Kasprowycha in reception I.Franko.

Keywords: *I. Franko, Y. Kasprowych, outlook, "writing sonnets," creativity.*

Поступила до редакції 29.09.2012 р.